

verésen
dás alá
si áron
verésre
ltási ár
verésen

eszállí-
rt elérő
rverést

ingat-
is 100
1881.

n. kir.
vadék-
ezéhez
0. §-a
ságnál
t elis-
köte-
szerint
gért ár
ennek
ígérete
ésben,

részt
ásában
azon-
által,
főbbet
ni. Ha
lja, az
nazni.
nz le-
tpézn
nem

tjai a
nyszék

nyszék,
i febr.
szó,
bíró.

Szerkesztési iroda:
Nagyberek,
Bánya-utca 1-6 szám,
hová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pletts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
nalkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónapra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1911.

XL. évfolyam 74. szám.

Péntek, március 31.

A vidéki színészet.

— március 31.

Az országos színészegyesület most tanácskozott a vidéki színészet bajairól, nálunk beköszönt a tavaszi színházi évad, hát kétszeresen aktuális a vidéki színészet kérdése.

De nemcsak az aktualitás kedvéért tesszük ide a vezetőhelyre ezt a kérdést, hanem jelentőségénél fogva is. A színészet kérdése jelentős kulturális, etikai és gazdasági kérdés, mely azonban az elfajulás útjára került és veszedelmes perspektívát mutat.

A vidéki színház dolga kezd veszélyesen akutta lenni. Akik foglalkoznak vele, azok túlnyomó részben konzervatívok és a védelmet, a támogatást nem a vidéki színészetnek, hanem az igazgatóknak akarják juttatni. A vidéki színészet fejlesztése érdekében egyre-másra teremnek új ideák, tervek és javaslatok, amelyek azonban nem állják meg helyüket, mert úgy születnek meg, hogy kigondoljuk nem veszi számításba a társadalmi és gazdasági erőviszonyoknak elhelyezkedését.

Mi a gyökeres reformok föltétlen hívei vagyunk és így legalább a nagyobb vidéki városokban teljesen főöslegesnek tartunk bármily állami vagy városi támogatást, gyámkodást. A színház mint vállalat aligha szolgál nagyobb kulturális célt, mint akár-melyik könyvkiadó műhely.

Itt az írók, amott a színészek lennének, akik alkotó erejükkel az irodalmi és kulturális harcok szolgálatába szegődnek, ha a rájuk bízott munka kvalitása vagy kvantitása nem készítené őket nagyon

sokszor pamacsolásra. Amint a köznevelés tárgya lenne tehát az, ha bárki is elrendelné, hogy egy városban csak egy könyvnyomtató műhely áraszthatja a gazdasági és kulturális boldogulás minden polgári javát, ép úgy a legnagyobb foku elmaradottságra mutat az az álláspont, hogy monopolizálni kell még ma is a színbávvállalkozást.

Minden pozitívista, tisztán és élesen látó ember előtt a kultúrával való legnagyobb foku visszaélésnek tetszhetik ez, amivel kigunyolják a gazdasági szabadság elvét, és könnyű, sokszor meg nem érdemelt kivételes helyzetet biztosítani egy-két fölkapaszkodott, szerencsés embernek, a publikum zömét pedig kiszolgáltatják a monopóliumot élvező vállalkozónak.

Félszázaddal ezelőtt nagy szükség volt a vidéki színészet gyámolítására, de akkor ez a támogatás egykép akart az igazgatóknak és társulata tagjainak helyzetén könnyíteni. Akkor a színházi vállalkozás nem kapcsolódott bele annyira a nagytőkés vállalatok hadosztályába.

Akkor e támogatás nélkül az igazgató époló kevéssé tudott volna fölvergődni a legkedveltebb primadonnájára. Ma különösen a nagyobb vidéki színházak vezetéséhez töke kell, nagy töke és ez a töke meghozza a gyümölcsöt.

Ma a színészet taborában is hatalmas proletáriátus alakult ki és amíg az igazgatók a helyzetükkel folyton elégedetlenkednek, a magas fizetésű primadonnák ellen a gázsi degradálására szervezkednek és újabb támogatásokat kérnek, várnak, sőt esetleg kapnak, addig a vállalkozási ideális

törekvések — mert hát legtöbb igazgató a legtehetségesebb tagokat szerződési, barmibe kerül is — könyvvigécségre kényserítik a színészet kipróbált, régi erősegeit, stabilis szerződéstől, sőt sokszor kenyértől fosztják meg a vidéki színészet mai kiválóságait.

A ferde helyzet oka egyszerű és kézenfekvő. A színházi direktor egy nagy városban egyedül áll, mindenki kénytelen tehát a boltjába bemenni, aki színházba akar menni és minthogy azon az egy színházon kívül más tisztességes szórakozás a vidéki városokban alig akad, sokan és sokszor mennek el a színházba. A színházi előadások megjavulását tehát addig senki se várja, amíg a monopólium rendszerét meg nem törlik.

Ez az út vezet a színészek helyzetének megjavításához is. Az emberi gondolkodás ugyan mindig jobban hajlik a konzervativizmus felé és csak akkor lép az ujtító meredek útjára, amikor már a burok végsőkéig feszülnek. De ez az időpont a színház-reform dolgában elérkezett. Egyre több a szerződés nélkül álló színész és egyre több az olyan, akinek a legnagyobb szintársulatok első helyén kellene lennie. De az igazgatók kevéssé tehetőségeket, sőt tehetségteleneket szerződettnek ezek helyére, mert azok olcsóbbak. Semmi szükség a színházi vállalatoknak újabb támogatására, ez nem annyira a művészi nivót és ambíciót, mint az igazgatók zsebeit fogja jobban duzzasztani. Arra kell inkább gondolni, hogy a tetlenségre kárhoztatott színészek sora ne ép a legtehetségesebbekkel szaporodjék állandóan, sőt, hogy egyáltalán ne szaporodjék. Ennek

„TORONTÁL“ tárcája.

Meglepetés.

Hét óra! A fali óra apró ezüstös tűseire Heurtelet Teréz felnyitotta egyik kék szemét. Két télt karja a tarkóját érintve kecses edényfűleket alkotott és hozzá ásitott úgy, hogy gyöngyos foga kiféherlett rózsás aj ai közül. A férje szinte felébredt.

— Már! mondta álmosan.
Ez a felkiáltás azonban szokásos volt nála. Azt jelentette, hogy Heurtelet Gusztáv irodafőnöknek ma is, mint minden nsp, a bankba kell menni. Holnapután vasárnap! dűnnyögte nagyot sóhajta.

Felkelt. Teréz takaróját állig huzva minden mozdulatát követte szemével. Dus szőke haja, türkiz szemé volt. Ezek a szemek, ez a hullámos szőke haj majdnem az ártatlanság bizonyítéka volt.

Mind amellet Gusztávon túl, ki a szivacsessel meg a körömkéffel veszdött, azt a másikat a kedvesét látta, Saviéze Alfrédet, a pompás bajszu és hatalmas izomzatú festőt.

Szeretnem nélkül ment férjhez s három álló esztendeig együgyűn erényes maradt. Ekkor, egy szép napon rájött, hogy Gusztáv husz évvel idősebb, mint ő, olyanak látta őt, aminő tényleg volt, azaz kopasznak, potrohosnak, kissé nevelésesnek. És engedve a lázas szerelmi vallomásoknak, melyeket egy nyári kirándulás alkalmával Alfréd meglepte, el-ellátogatott műtermébe, hol boldog órákat töltöttek együtt anélkül, hogy egész nap a bankban görnyedő

férjnek csak halvány sejtelve is lett volna ezekről a pasztorórákról.

Alfrédet egy ismerős család kötelező jó indulata most arra kényszerítette, hogy egy hetet náluk töltsön Nantesban. Ma azonban vissza kellett neki térni. Ezért mosolygott Teréz asszony ennek a mogorva fagyos téli reggelnek.

Gusztávot, mint rendesen, dűbbe hozta gallerja gombja s káromkodva fűzte cipőit. Mikor végre kézen volt, gondosan begombolta a téli kabátját, nyaka köré csavarta nyakvédőjét s komoly csókot cuppantott nejeének előbb a homlokára, majd az arcára.

— A viszontlátásra este, édelem!
— A viszontlátásra!

A kis Teréz kéjesen lehunyta szempilláit, mintha a házastársi éj szűrkéségei után jobban látná így a benső örömet. Aztán hirtelen elhatározván magát, ő is felkelt, rendbe hozta szőke hajderdjét, megmozdított, berizporozta gyermekes arccsokáját, miközben egy eszmeje támadt.

— Mégis... mégis... hátha egy kis meglepetést szereznék neki!

Erre gondolt reggelizés közben, erre amint a lépcsőn lehaladt, miközben berkocsiba ült, erre gondolt a kalapkereskedésben, hol szemben, arcében, háromnegyedben tett ki a tükör kritikájának egy monumentális kalapot, arra gondolt, mikor díszes kalaptűket vásárolt a Galeries Parisiennesben és amikor kétszersültet ráigcsált teájához a cukrászdában.

Hat óra előtt dobogó szívvel nyitott be a virágkeres edésbe — egy előkelő üzletbe a nagy boulevardon. Hirtelen észbe jutott, hogy Alfréd imádja a virágokat. Nincs-e itt a pillanat, hogy lerója neki a tartozását? A nagy piros szegfű,

rőzsa, parmai violabokrétaikat, melyeket Alfred gyakran az övébe tűzött.

Egymás után valogatta ki az illatos fehér rózsákat, az arany mimo ákat, a pompás violákat, melyeknek minden egyes szirma bársonyos volt, mint a női bőr és innen is, onnan is szeszélyéhez képest tűzött egy-egy orchideát, melynek karmipettyes két kis szárnya közül egész kecsesen egy Venuszspapucs kandikált elő. Mikor aztán az egész egy kokrétaiba volt kötve, a taxi-autóba szállt vele s a virágok kedvesen egybeolvadt illatától kábultan egészen átengedte magát ábrándjainak, kedves ábrándjainak, amint a gépkocsi tova robgott vele az ucai lámpák lobogó fényénél.

Amint a festő műterme előtt megálltak, Teréz boldogan találgatta:

— Alfréd talán már itthon van!
De a ház mesternő kiabrándította, hogy „a ténusz még nem jött haza“ s az asszonyka kissé kipirult arccal kérdezte tőle:

— Ug an kérem, nem lenne szives ideadni nekem a kulcsot. Egy kis... meglepetést akarok neki csinálni.

— It van, edes szépem!

Teréz gyorsan felsietett, de még sem elég szaporán arra, hogy még idején el ne kapjon egy felkiáltást: „Oh, fitta ság, fiatalág!“, amin jóízűen mosolygott, mert a jó asszony mindig valami kis modelnek tartotta őt.

Az éjt őt kinyitva, gyufát gyújtott s a lámpa fellobbant. Teréz ledobta kalapját, felaggyatta szoknyáját s a konyhába sietett, vízzel töltötte meg a kristályvázakat s művészi izléssel beléjük állította a magával hozott úde virágokat.
Amint ezzel is készen volt, megpihent egy

Hires müncheni „Salvator-sör“ pénteken Kőbányai sör

friss csapolás. Ezenkívül a

s állandóan csapon van.

MARCOIN JENŐ, kaszinó-vendéglő.

pedig a legjobb biztosítéka a színészetben a művészi, a vállalkozásban a gazdasági szabadság.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárasi jelentése.

Március 31.

Barométer súlyos, délután 1:38 órakor: 756,2 mm. Hőmérséklet: maximum 20,0 C°, min. —8,5 C°. Csapadék 0,6. Felhőzet: Ci—St. 6. Szélirány és erősség: SE, 2.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Nyugaton elvélve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 percétől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel, 6 óra 38 percétől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = fúrtosfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, N = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = párányfelhő Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

Március 31., április 1. Megyei állandó választmány ülése.

Április 3. A jegyzői egyesület választmányi ülése.

Április 3. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Április 10. A közigazg. bizottság ülése.

Április 23. A nő-egylet közgyűlése.

Az ügyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Erdélyi Páter áll. végrehajtót, dr. Karay Rezső pénzügyi számellenőrt ideiglenes minőségű, Flachner Imre pozsonyi pénzügyi fogalmazó gyarnokot pedig végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához.

A megyei állandó választmány ülése.

Torontárvármegye állandó választmánya ma délután dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a hétfői rendkívüli közgyűlés tárgyait készítette elő.

Ülések a városnál. Nagybecskerek város tanácsa és iparhatósága holnap délelőtt 11 órakor tartja meg rendes heti ülést.

pillanatra, éppen csak hogy elgondolozzék a boldogsága fölött. „Alfréd mindjárt itt lesz!” Ez a gondolat forrongásba hozta a vért.

Odakünn a rikancok rikoltozva kinálták az újságokat. Teréz úgy érezte, hogy szokatlan lánz fogja el Páris. Nem volt türelme tovább várni. Bezárta a lakást s lement az utcára. Egy gamin lóbálta előtte a nedves lapot. „Tessék, édes asszonykám... kiűn kiadás”, ő azonban nemet intett a fejével és tovább ment.

Bizonyosan kormánybukás! gondolta magában. De mit törődött ő a politikával!

Amint hazatért, látta, hogy már terítve van. A férje, az asztalra könyökölve, újságot olvasott.

— Már türelmetlenül vártalak, szólalt meg.

— Ah! mondta Teréz egyszerűen.

— Épen a vasúti katasztrófa leírását olvastam, folytatta a férj.

Az asszonyka füléhez emelte a karmanujját.

— Micsoda katasztrófa az? kérdezte.

— Hogyan? Hát nem tudod? A nantesi gyorsvonat kiskilása. Harminc halott van.

— Add ide csak! mondta Teréz elváltozott hangon s kitépte a lapot a férje kezéből.

— Légy nyugodt! csillapította a férj. Látam az áldozatok névsorát. Nincs egy ismerősünk sem köztük.

Az asszonyka is végig futotta a névsort s majd összeesett. Ott olvasta a többi közt: „Savière Alfréd festőművész, Páris”.

Izonyu vízió sajtolta össze halántékait. Alfréd, véresen, megcsönkítva egy halmaz kocsi roncs alatt. Majd a meglepetésre gondolt, melyet az imént készített szerelmesének. Tehát halotti pompának vitte az illatos virágkét, ravataldisznak! És rémülettől földhöz szegezve némán állott a szoba közepén.

A férje majd megharagudott rá.

— Új már ugyan az asztalhoz és hordasd fel egymás után a fogásokat, majdnem nyolc óra!

— Igen, igen, mondta Teréz, igazad van. Hirtelen mozdulattal letette kalapját, gépiesen leült, mint minden este tette s belemerítette a merőkanalat a párolgó levesbe.

Pierre Villelard.

„PIPUL”-pasztilla

sósorszesz kivonat.

Legelősebb és legjobb házi-szer minden reumatikus fájdalomknál.

5-ször olcsóbb a kész sósorszeszénél, mert 1 „Pipul”-pasztilla ára 12 fill., 1 1/2 deci tiszta spirítusz ára 30 „ 1/4 deci víz ára — „ tehát 2 deci otthon készített sósorszesz ára 42 fill., míg ugyanannyi kész sósorszesz ára 2 korona.

Gyártja: **Nikolits-gyógyszertár** Nagybecskerek, Gabona-tér.

Törvényileg védve. — Ára 12 fillér. — Telefon 161

— Oppova—Ópáva. A belügyminiszter közli, hogy a vármegyei községei és egyéb lakott helyei nevének megállapítása tárgyában legutóbb kiadott rendeletét Oppova község részéről közvetlenül hozzá felterjesztett kérvény folyóan módosítja, hogy nevezett község nevének nem Apaháza hanem Opáva alakban alapítja meg.

— A honvédség tűzoltó-tanfolyama. A Torontárvármegyei tűzoltó szövetség mint minden évben, úgy az idén is rendez a katonaság kiképzésére tűzoltó tanfolyamot. A tűzoltó szövetség úgy a közös, valamint a honvéd zászlóalj legénységét felhívta a tanfolyamon való részvételre, amelyre eddig a honvédség részéről 22 ember jelentkezett. A tanfolyamot, melynek előadója Szávicz Sándor megyei tűzfelügyelő lesz, holnap délután 3 órakor kezdik meg az itteni tűzoltó-testület őranyáján. A tanfolyam 10 napig tart s naponként délután 3-tól este 6 óráig tartanak előadást, folyó hó 11-én délután 4 órakor pedig a tanfolyam záróvizsgáját tartják meg.

— Torontárvármegye és a temesvári országos kiállítás. Mint ismeretes, Temesvár városa a temesvári kereskedelmi és iparkamarával egyetértőleg 1916-ban országos kiállítást rendez. A kiállítás rendezősége támogatásra kérte Torontárvármegyét is, mire az alispán a következő rendeletet bocsátotta az összes vármegyei közigazgatási hatóságokhoz:

A temesvári kereskedelmi és iparkamara Temesvár város vezetőségével egyetértve, abban állapodott meg, hogy az 1916. évben Temesvárott országos ipari és mezőgazdasági kiállítást rendez és pedig az 1716. esztendő emlékére, midőn a felhód Magyarországon való urama végkép megszűnt. Ezen kiállítás hivatva lesz az ország gazdag déli részének az utolsó két században való fejlődését ország világnak bemutatni. A kivánatos eredmény természetesen csak abban az esetben lesz elérhető, ha a közreműködésre hivatott tényezők, mint 1891-ben teljes pártfogással szívesen a rendezőség segítségére. Miért felekerek t. címet, hogy az eszmét hatósága területen már most terjessze és a rendezőséget támogassa. — Jankó, alispán.

— Halálozás. Súlyos csapás érte a városunkban köztiszteletben álló Eliás-családot, amelyben Eliás Ferenc itteni mézáros, Nagybecskerek város egyik általánosan becsült polgára ma reggel hosszú szenvedés után 55 éves korában meghalt. Az elhunytat, kit családján kívül nagyszámú rokonság gyászol, holnap délután 4 órakor temetik el az Uri-utcai gyászházból.

— Pályadíjat nyert torontáli óvónő. A Petőfi Szabadiskolmüves Páholy november folyamán pályázatot hirdetett tudomány-népszerűsítő füzetekre. A bíráló bizottság most készült el a beérkezett 52 pályamunka átnézésével s az első díjat (120 kor.) Forgách Julia karlovai óvónőnek ítélte oda „A levegő” című munkájáért.

— Új vasutak a délvidéken. A kereskedelmi miniszter a Pancsova—petrovoszeleői helyi érdekű vasút részvénytársaság igazgatóságának vasutvonala Pancsova állomásából kiágazólag Dolova község érintésével, a Versec—kubini helyi érdekű vasút Bavaniste állomásáig, valamint Dolovától vagy Bavanistétől folytatólag Gálya, Dubovác, Palánka és Vracsevgáj községek érintésével a m. kir. államvasutak Fehértemplom állomásáig, nemkülönböztetve Delibáltól kiindulól Gajtásol, Gerebencs és Duplaja községek érintésével a m. kir. államvasutak Jaszenova állomásáig vezetőndő keskenyvágányú gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalaakra az előmunkálati engedélyt megadta.

— A törökbecsei Leiningen-szobor. A törökbecsei gróf Leiningen szobor alap javára 1911. évi február és március hónapban a következő adományok folytak be:

Kónya Albert Oravicabánya 2 korona, Wertheimer Adolf Budapest 12—, Csongrád-vármegye törvényhatósága 100—, Nagyvárad

takarékpénztár 30—, Postahivatal Székelykocsárd 2—, Főszolgabíró Zsombolya 9—, Sztrikén Béla főszolgabíró Zenta 2—, Főszolgabíró Ternova 30-60 korona.

— Nagy tűz. Mint Törökbecséről jelentik, nagy tűz pusztított tegnapelőtt a Dungserszky Gedeon tulajdonát képező Solymos-pusztán. Eddig ismeretlen okból kigyuladt az ottani gőzmalom s a tűz csakhamar oly méreteket öltött, hogy az egész malomház, valamint a kovácsműhely leégett. Ugyancsak a lángok martaléka lett a malom raktárában főlhalmozott 150 méter-mázsa buza, 450 méter-mázsa árpa és 300 méter-mázsa olejpagácsa. A kár körülbelül 50 ezer korona, amelyből a biztosított épületek ára megtérül.

— Agyongázolta a vonat. Mokrinból jelentik, hogy tegnap este jött Nagykikinda és Mokrin közt a vonat elütött egy embert. Kora reggel találtak a holttestre s a mokriai előjáróság megállapította, hogy a szerencsétlenül járt ember Mirkov Janos mokriai cigány, ki valószínűleg részegen a sinek melé feküdt s a vas közben gázolta el a vonat.

Művészet, irodalom.

* Thoman István hangversenye. Ritka zenei eseménye volt tegnap este Nagybecskereknek. A zenekedvelő közönség a magyar zenepedagógia egyik legnagyobb mesterének és európai hírt zongoraművészünknek, Thoman István játékában gyönyörködhetett tegnap. Ez az első-rangu műélvezet nagy közönséget gyűjtött össze a Lloyd társulat helyiségébe, a melynek tágas terme egészen megtelt. Természetes, hogy Thoman a legteljesebb mértékben elragadta a közönséget. Az ő nagy kiforrott művészete, ragyogó technikája, játékanak elbájoló finomságai mint annyiszor ezuttal is elbűvöltek a közönséget, amely frenetikus tetszéssel kísérte Thoman minden egyes számát és lelkes óvációban részécsitette a nagy mestert. Művészetét részletezni és fejtegetni fölöslegesnek tartjuk, mert az ő kész művészete ezen túl van s itt csak konstatajuk azt a nagy élvezetet, a melyet Thoman a nagybecskereki közönségnek nyújtott. A mester szüneteit Kokits János, Struss Szerafin, Kokits Egon és Grandjean Andor töltötték ki zongora- és hegedűjátékkal szép sikerrel és élénk tetszés mellett. A hangverseny rendezéséért Kokits János ügyvedet illeti az elismerés, aki az ő ismert lelkes zenei buzgalomával teljes sikerrel fáradozott a hangverseny érdekében.

* Irodalmunk tartalmi ismertetése. Wellich Béla szentgothárdi könyvkiadó kiadásában most jelent meg Réger Béla dr. szerkesztésében Irodalmunk tartalmi ismertetése III. része, mely a kiegyezéstől napjainkig terjedő irodalmunkat ismerteti. A lírai költők közül Kiss J. Endrődi S., Bartók L., Ábrányi F., Raviczky Gy., Rudoyánszky Gy., Szabolcska M., Kozma A., Bard. M., — a regény- és drámaírók közül Csiky G., Baksay S., Rikosi J., Mikszáth K., Herczeg F., Ambrus Z., Rákosi V., Tóth B., Gardonyi G., Bródy S., — a népszerűbb tudományos irodalomból Beöthy Zs., Péterfy J., Vámbéry Á. működése van benne összefoglalva. A füzet ára 60 fillér. Az érettségizők kiválóan használhatják modern irodalmunk megismerésére.

* A kaszinó művészestélye. Említettük már, hogy a nagybecskereki Kaszinó-társulat április 2-ikán művészestélyt rendez, a melyen Bihari Akos, a budapesti Vigaszínház kiváló művésze klasszikus előadást tart. A kiváló műélvezetet ígérő estély műsora a következő:

1. Nagy jelenet „Faust”-ból. Irta: Goethe. Fordította: báró Dóczi Lajos. (I. felvonás, 1-2. szín.) Személyek: Faust, Szellem, Wagner.
2. a) Eredeti kurucversek XVII. és XVIII. századból. b) Kurucnóták Endrődi Sandortól.
3. Antoinus nagy beszéde Caesar holtteste fölött. Részlet „Julius Caesar”-ból. Irta: Shakespeare. Fordította: Vörösmarty.
4. Vörösmarty Mihály. Arany János, Petőfi Sándor költemények.
5. Részlet „Cirano de Bergerac”-ból. Irta: Rostand. Fordította: Ábrányi Emil.
6. Jehova (Kiss József).

Az estélyre a belépő-jegy személyenként 2 korona s kapható Mangold Lipót, Almásy és Szepessy könyvkereskedésekben és a kaszinói szolgánál. Az estély fél 9 órakor kezdődik.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

A képviselőház ülése. —
A költségvetés részletes vitája. —
A belügyi tárca.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban ma teljes erővel megindult a belügyi tárca költségvetésének a vitája. A vita széles mederben indult s úgy látszik nagyobb terjedelmű lesz, mert az ellenzéki körök-ből eredő hírek szerint az ellenzék nagy erővel vesz részt a vitában. A mai vitának kiemelkedő pontja Tisza István gróf felszólalása volt, aki hosszabb beszédben foglalkozott a belügyi költségvetés keretébe tartozó összes kérdésekkel.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt s miután az ülést megnyitotta, napirend előtt Vio Antal, az új fumei képviselő szólal fel, aki Batthyányi Tivadar gróf tegnapi beszédének arra a részére reflektált, amelyben azt mondta, hogy öt minden relációja a horvátokhoz huzza. Kijelenti, hogy Batthyányit félrevezették, mert öt családi tradíciók kötik a magyar államelméjéhez, családjának minden tagja hű hazafi volt s ő is az.

Ezután áttértek

a belügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

A első felszólaló ma Hammersberg László volt, aki a közigazgatási és állami tisztviselők fizetésének egységes rendezését sürgette. Állást foglal a közigazgatás államosítása ellen s hangoztatja, hogy a függetlenségi párt elég erős lesz ezzel szembe szállani. A költségvetést nem fogadja el.

Utána Sztterényi József szólal fel a városok állami segítségének és a városi tisztviselők fizetésének rendezése érdekében. Előadja egyes városok tisztviselőinek panaszát, amely szerint a tisztviselők nem jutnak az állami segítséghez. Szól ezután a közigazgatási tisztviselők helyzetéről, nehézségeikről, amelyeknek orvoslásául a státuszrendezést sürgeti. A költségvetést egyébként elfogadja.

Horváth Mihály a költségvetés ellen szólal fel, majd

Tisza István gróf emelkedik szólásra. Tisza István gróf beszédében először a horvát kérdésben elhangzott felszólalásokra reflektált és bizonyítja, hogy a kormány mindenkor az egységes magyar nemzeti politikát szolgálta. Ezután áttér a belügyi igazgatás kérdéseire s nagy készültséggel veszi sorra az összes kérdéseket. Behatóan foglalkozik a közigazgatás államosításával és konstatalja, hogy a közigazgatás terén gyökeres reformokra van szükség. Lapunk zártakor Tisza még beszél.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök holnap Bécsbe utazik és tanácskozni fog az osztrák miniszterelnökkel.

A Reichsrath feloszlata.

Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák hivatalos lap mai száma közli Reichsrath feloszlata. Ami az új választások határnapját illeti, a

nagyobb valószínűség mellett szól, hogy az új választások már június hó első napjaiban megkezdődnek, amire nézve azonban döntés mindeztideig nem történt, noha jóformán az összes pártok a júniusi választások mellett foglaltak állást. Ugyancsak e mellett a terminus mellett esik latba a magyar kormány az a szándéka, hogy a véderőreformról szóló törvényjavaslatot a husvétii szünetek utáni ülészakban kívánja elintéztetni. A véderőtörvény javaslatára vonatkozólag a magyar és osztrák kormány között még nincs meg a teljes megegyezés. A legfontosabb kérdés, nevezetesen a katonai büntető eljárás hivatalos nyelve körül még mindig igen súlyos természetű nehézségek vannak. A magyar kormány reméli, hogy ezt a nehéz kérdést is sikerrel fogja megoldani és nem szeretné, ha az osztrák parlamenti krízis miatt ezt a törvényjavaslatot nem tárgyalhatná le még a nyári szünet előtt. Ami az új osztrák parlament egybehívását illeti, néhány tekintélyes osztrák politikus véleménye szerint nincs kizárva, hogy nagy sietség mellett június hó 18. vagy 20-ikán összeülhesen az új Reichsrath.

Az új véderőtörvény.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, K h u e n - H é d e r v á r y gróf miniszterelnöknek az a terve, hogy az új véderőtörvény még a nyári szünet előtt elintéztessék, az osztrák parlamenti krízis következtében egyelőre kivihetetlennek látszik. A nyári, valamint az ülészakot nem tartják alkalmasnak a törvényjavaslatnak a parlamentek elé való terjesztésére. Ugyancsak a véleményen vannak a magasabb katonai intézők is, akiknek az a kívánságuk, hogy az új véderőtörvény ez okok miatt csak 1912. kora tavaszán terjesztessék a parlamentek elé, annál is inkább, mert az új véderőtörvény életbelépése akkor sem szenvedne halasztást, ha a jövő év tavaszán kerülne csak tárgyalás alá. A katonai büntetőreform javaslatának beterjesztése ennek következtében szintén halasztást fog szenvedni, amennyiben a két törvény közötti juktím áll fenn, amelyhez a magyar kormány szigorúan ragaszkodik.

Egy képviselő zavarai.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Több képviselő tegnap levelet kapott U g r o n Zoltán képviselőtől, amelyben elbucszik tőlük s kijelentette, hogy elemésztte magát. Az illetők, akik a leveleket kapták nyomban a rendőrséghez siettek s azután együttesen keresni kezdték Ugron Zoltánt, aki ezalatt lakásáról már eltűnt. A rendőrség mindenekelőtt a Duna partját őriztette, mert Ugron Zoltán leveleiben arról tett említést, hogy a dunába öli magát, majd pedig a városban nyomoztak utána. Késő éjjel a detektívek fölfedezték Ugront az Elite szállodában. Szobájának ajtaja be volt zárva s föl hívásukra csak akkor nyitotta ki az ajtót, mikor egyik barátja szólt hozzá. Mikor a szobába hatoltak, Ugron már tényleg előkészületet tett az öngyilkosságra s az asztalon ott volt a revolver. A detektívek lefoglalták Ugront s lakására vitték s miután becsületszavát vették, hogy nem tesz kárt magában, otthagyták. Az beszélnek, Ugron anyagi zavarai elől akart menekülni, a

melyek különösen azzal súlyosbodtak, hogy legutóbb a kaszinóban állítólag százezer koronát vesztett kártyán.

Tőzsde.

Budapest, márc. 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (márciusra)	23.30	—
Buza (áprilisra)	21.62	—
Zab (áprilisra)	17.36	—
Tengeri (májusra)	11.28	—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén folyó évi március 24-től március 31-ig a következő ingatlanváltás történt:

Kádár János és Mária tulajdonát képező 2949. ö. i. sz. házat megvette Szelenszki Pál és Cecília 4100 koronáért.

Nenia Steván tulajdonát képező 1473. sz. házat megvette Csobanov Mladen 2300 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken ma megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	10.30	korona
kétszeres		6.—	
rozs		6.—	
árpa		5.20	
zab		7.50	
kukorica (uj)		5.—	
repce		9.50	
széna I.		7.—	
„ II.		6.—	
szalma I.		5.—	
„ II.		5.—	
burgonya 1 kgr.		— 10	
disznóhus I.		1.80	
„ II.		1.70	
marhahus I. 1 kgr.		1.20	
„ II.		1.12	
borjúhus I.		1.56	
„ II.		1.60	
juhhus		1.08	
zsir		1.68	

A szilárd elhatározásban rejlik a legnagyobb bölcsesség.
Napoleon.

Egy okos fej

könnyen elhatározhatja magát élesztő helyett csakis a

Dr. Oetker-féle sütőpor-t

használni, miután ennek rendkívüli előnyei mindenkor és mindenki előtt nyilvánvalók.

Egy csomag ára 12 fillér és az előnyösen bevált receptekkel együtt, minden ismertebb üzletben kapható.

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FÍOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközlünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1910. október 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtti 9 óra 38 p.
 Páncsováról: délután 5 óra 15 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 6 óra 16 p.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 10 óra 31 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
 Sötécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versecsről, Alibanarról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.
 Mődoráról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
 Páncsováról: reggel 8 óra 27 perc.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. délután 4 óra 10 perc. este 9 óra 31 perc.
 Sötécsányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Páncsovara: délelőtti 8 óra 10 p.; este 7 óra 15 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 40 p.
 Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 20 perc.
 Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Páncsova és Alibanarra reggel 8 óra 33 perc.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtti 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
 Mődora: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. 11 óra 38 perc.
 Sötécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
 Mődoráról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
 Temesvárról—Mődosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtti.
 Mődoráról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor.
 Zombolyáról—Mődora: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
 Sötécsány—Versecz: minden esztendőnk és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Meghívó.

A klekki takarékpénztár és előlegezési szövetkezet

V. rendes évi közgyűlését

1911. évi április hó 16-án délután 2 órakor a II. oszt. iskola tantermében tartja.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. A szövetkezetnek részvénytársasággá való alakítása, esetleg felszámolása
5. Tiszta jövedelemről való rendelkezés
6. Az igazgatóság tagjainak választása.
7. Felügyelő-bizottság tagjainak választása.

Az igazgatóság

Tartozik.

Mérleg-számla.

Követel.

Váltótárca	175980	02	Betétek	40089	06
Röleg	2322	—	Üzletrészek	17927	—
Pénzkészlet	5636	69	Visszeszámitott váltók	119360	—
			Nyerességáthozat 1909-ről	3883 23	—
			Tiszta nyereség 1910-ben	2678 82	06
	183938	71		183938	71

Nyeresség- és veszteség-számla.

Betéti kamat	1615	64	Kamatjövdelem	12091	77
Visszeszámitási kamat	6762	05	Eőlegkamat	62	06
Üzleti kiadások	1063	42	Térimény	10	—
Tőkeemeltető	136	91	Váltóváltási költség visszafizetés	92	01
Nyerességáthozat 1909-ről	3883 23	—	Nyeremény áthozat 1909-ről	3883	23
Tiszta nyereség 1910-ben	2678 82	05			
	16 39	07		16139	07

Klekk, 1910. évi december hó 31-én.

Goszmann Christian s. k., pénztáros.
 Woog Anton s. k., igazgató.
 Hähnlein András s. k., ig. tag.
 Schwarcz Lőrincz s. k., ig. tag.
 Behring Péter s. k., könyvelő.
 Grosz András s. k., igazgató.
 Grosz József s. k., ig. tag.
 Elmer János s. k., ig. tag.
 Goszmann Miklós s. k., ig. tag.
 Jelen nyereség-számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőnek, a törvény és alapszabályok értelmében készültnek találtuk.
 Klekk, 1911. évi március hó 1-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Gosztrich Christian s. k. Jégl Nikolaus s. k. Ifj. Endresz Jakab s. k., elnök. Tottán Tivadar s. k.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJEGY

NAGYBECSKERÉK.

Torontáli cipőkben nagy választék.

Torontáli cipőkben nagy választék.

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**

divat-, rövid- játék- és cipőkereskedés **Nagybecskerek.**

Labdák, parfümök, harisnyák, ingek, női ruhadiszek, ibolyák és más kalapvirágok, kötött átmeneti kabátok leánykákknak és felnőtteknek.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és pontosan elintézzünk. — Meg nem felelő árúkat szívesen visszavetünk.

Külön cipőosztály:

Női R chevro félcipő	K. 6-70
Női R chevro magas fűzős	K. 7-80
Férfi erős strapa cipő	K. 7-50
Férfi R chevro és R box magas	K. 9-—
Tornacipők fiuknak	K. 3-— és felebe

Barna cipőkben szép választék.

Telefon 201.

Telefon 201.

6-87.73

Nyomatott Peltz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.